

נאום ביום חג העצמאות

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו¹

דוד המלך צפה ברוח הקודש על יום חג העצמאות, ועליו אמר הפסוק הזה: "זה היום" וכו', שהתכוון במלים אלה על הפסוק הכתוב בתורה: היום הזה נהיית לעם², ומצוה אותנו לגיל ולשמח בו, שזו היא מחובתנו להודות ולשבח לה' שזיכנו לראות במו עינינו חסדים גדולים שהפליא לעשות לעמו ולארצו. עינינו הרואות תכנון המדינה ובסוסה, ומימוש חזון התקוה שפעם בלב כל יהודי בכל שנות חייו, ובכל תקופות נסיונותיו.

ידוע לכולנו שזו התחלת הגאולה היא אבן היסוד לגאולה השלמה, שגם בכבוש יהושע לא בבת אחת כבשו את כל הארץ, ועל כל פנים, מה שנכספה נפשנו מזה כמה דורות השגנו זה עתה, חופש גמור ודרור וחרות וממשל גמור של ישראל בכל החוגים של המדינה, ונצחון צבא הגנה לישראל. עלינו כיום הזה לברך את שם ה' ולהודות לו על הנס שעשה עמנו ועל ידי כך נזכה לנס אחר, כמימרת רבותינו ז"ל, מי שמודה על הנס נעשה לו נס אחר. – זבח תודה יכבדנני ושם דרך אראנו בישע אלקים, שעל ידי שמודים ומשבחים לה' על הנס, שאנו הכרנו בו שמים דרך לישע אלקים לישועה השלמה. וכתב האר"י ז"ל דבכל שנה כאשר משבח ומהלל לה' על הנס שנעשה לו בו, יורד שפע רב וגלוי אורות עליונים מלמעלה למטה.

יש שנוי בישועה דבמזמור י"ד בתהלים כתוב: "מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב ה' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל", ובמזמור נ"ג בתהלים כתוב: "מי יתן מציון ישועות ישראל בשוב אלקים שבות עמו" וכו'. והענין הוא כך - דכשהישועה היא בשם ה', במדת החסד והרחמים, היא רק ישועה אחת. וכשהישועה היא בשם

¹ תהילים קיח, כד'

² היום הזה נהיית לעם – אומר משה רבנו לעם ישראל בפרשת כי תבוא (דברים, כז', ט'), לפני הכניסה לארץ. פסוק זה נבחר כאן מפני שהוא מבטא את שייכות העם והארץ. כאז כן עתה, משמעותו מלאה של עם ישראל מתגלה אך ורק בארץ ישראל ובשלטון עליה. ולכן כנראה, מיד הוא מזכיר את כיבוש יהושע את הארץ, ומשווה בין התקופות. אולי על בסיס הפסוק: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז' טו'). גם בנתיבי עם – הלכות הביא פסוק זה בהקשר ליום העצמאות, בסימן קלא' ס"ק ד': ביום העצמאות שבו נהיינו לעם אין נופלים על פניהם. ובסימן קפט' מכנה את יום העצמאות "שהיא שמחה כללית לכל האומה הישראלית" ויש בה הארה ועל כן אומרים "מגדול" בברכת המזון.

אלקים, במדת הדין (בשם אלקים), הן שתי ישועות זו אחר זו, ולכן בתהלים
במזמור נ"ג, שכתוב - אלקים, כתוב - ישועות ישראל. דכאשר לא פגעה בשום
אחד מבני ישראל, היא במדת החסד בשם ה'. וכאשר נפגע מי שהוא היא במדת
הדין. אשר על כן מאחר שבמלחמת השחרור היו כמה נפגעים היא תשועה
באלקים, הגוררת אחריה ישועה אחרת.³

הגאולה השלמה העתידה לבא בקרוב בעזרת ה' יתברך. רמוז במקרא יום חג
העצמאות, אלה מועדי ה' וכו', אלה הם מועדי. במלת "אלה" רמוז בראשי תיבות
ה' לחדש אייר.⁴ ובשולחן ערוך (אורח חיים, סימן תכ"ח סעיף ג') כתוב סימן
לקביעות המועדים: א"ת, ב"ש, ג"ר, ד"ק, ה"ץ, ו"ף. ועל ידי חג העצמאות
שנתחדש בימינו, זכינו לדעת למה רומז יום ז' של פסח. וצריכים להודיע ז"ע, ז'
של פסח יחול יום העצמאות.⁵

ולכן שמחה גדולה היא לעם היהודי בכללו בכל מושבותיו בבתי הכנסת וברחובות,
בבית ובחוץ, שמחה לגדולים ולקטנים, לגברים ולגברות, כלנו יחד נשיר זמירות
ונזכה לשנים רבות נעימות וטובות.

³ למיטב הבנתי הרעיון הוא: כאשר הגאולה היא במידת החסד והולכת למישרים ללא עיכובים וללא נסיגות –
מספיקה ישועה אחת. אמנם, כאשר עם הגאולה מתלווים סיבוכים ובעיות, צריכה לבוא אחריה ישועה נוספת כדי
להשלים את החסרונות בישועה הראשונה.

⁴ בראשי תיבות מהסוף להתחלה.

⁵ פירוש: הימים בשבוע שחל בהם חג פסח זהים לימים של חגים אחרים: